

Mozkové obrny

Alfred Baur

1. Mia se učí říkat „ano“

Podle diplomové práce Lisy Brándle, Mnichov

Mia má staršího sourozence. Mezi těmito dětmi měla matka dva porody, při nichž se narodily mrtvé děti. Během těhotenství s Miou často krvácela. Mia se narodila o 5 týdnů dříve (1320g - 42cm), zůstala 8 týdnů v inkubátoru, 5 dní musela být na dýchacím přístroji. Až do pátého měsíce považovala matka vývoj dítěte za zcela normální. Potom zpozorovala zaostávání v pohybovém vývoji. Byly nasazeny odpovídající terapie. Ovšem dostala příliš dobrého najednou. Bylo současně použito pět různých terapií.

Dnes má Mia šest let. Její pohybové schopnosti jsou velmi omezené. Daří se jí ohnout a natáhnout paže. V lehu na zádech otočí hlavu a v lehu na břiše hlavu zvedne. Pouze krátkou dobu vydrží sedět ve speciální židli. Je téměř slepá. Vidí nanejvýš světlo, nevidí kontury. Neumí mluvit. Umíme si představit, jaké nároky klade takto postižené dítě na rodiče.

Ve 3,9 letech se dostavil první záchvat křečí. EEG ukázal ložisko na pravé straně. V tomto věku bylo započato s chirofonetikou. Byla prováděna dvakrát týdně. Mia ji měla ráda. Na začátku terapie ležela zcela tiše, potom se její dobrá pohoda projevila v živých pohybech a později si během terapie tiše pohrávala s hláskami. Po terapii ležela zcela uvolněná, hluboce a pravidelně dýchala. Zvlášť dobré účinky bylo možno pozorovat, když byly vokály taženy od trupu až k chodidlům.

Mia se stala mnohem vnímavější na vše, co ji obklopovalo. A to nejdůležitější: Na otázky odpovídala jasným „ano“. Po jednom roce terapie se ukázalo, jak ráda by chtěla mluvit. Často široce otvírala ústa, ale nevytvořila žádný zvuk. Když byla uvolněná, vyslovovala vokály a konsonanty, ale nevytvořila žádné smysluplné slovo kromě už zmíněného „ano“. Toto slovo pomohlo Mie, aby se zbavila plen. Kdo zná práci s postiženými, dovede takové ulehčení ocenit. Přes své omezené možnosti začala Mia rozvíjet svou osobní bytost. Má také radost ze svého vlastního žvatlání.

Chirofonetická terapie působí blahodárně na spastické děti, zvlášť na tak těžké případy jako je Mia, protože oni mohou dobře prožít své tělo. Pomocí dotyků pociťují svoje tělo jako

celek. Cítí: „Tady jsou moje nohy, tady jsou moje paže.“ Alespoň po dobu terapie jsou vysvobozeni ze svého nejasného vědomí. A nejen to. Víme, co znamená pro člověka, který se nemůže pohybovat, když ho neseme. Něco podobného cítí člověk, který nemůže mluvit, když dostává chirofonetickou terapii, i v případě, že se mu nepodaří promluvit, řeč však vnímá a během terapie vnitřně intenzivně mluví spolu s terapeutem.

2. Utajené lidství

Podle zprávy Edithy Seidenzahl, Hamburg

Susanne přišla na léčení jako osmileté dítě, velice opožděné ve vývoji. Vozili ji v dětském kočárku. Když ji matka držela za ruku, ušla jen asi tři metry. Pak upadla a pěstičkami tloukla do země nebo ležla dále s hlavou zvrácenou dozadu. Nedovedla vzpřímeně sedět. Jestliže nic nezaměstnalo její pozornost, hned zmizela jedna z jejích zarudlých ruček v ústech. Nemluvila. V pěti letech se naučila lézt. Více už nedokázala, přestože byla intenzivně léčena podle metody Bobatha a Vojty.

Zpočátku bylo velmi těžké ošetřovat Susanne chirofonetikou. Jestliže se někdo dotkl jejích zad, ihned to vyvolalo patologické reflexy. Nepomohla ani poloha bránící reflexům. Jediným východiskem se stalo provádění chirofonetických tahů na prsou a v horní části břicha. Terapeutka seděla za ní.

Susanne slyšela její hlas shora. Začala poslouchat, pravidelně dýchala. Po šesti týdnech se jí podařilo ujít za ruku s matkou 10 m, později dokonce 50 m.

Bylo jasně vidět, jak do ní vstoupila vůle vzpřímení. Spravilo se držení hlavy. Postupně objevila svoje ústa. Prováděla kousací pohyby a cucala si rty. Dříve měla ústa stále otevřená, nyní je občas zavřela. Postupně se naučila tvořit všechny samohlásky a téměř všechny souhlásky. Někdy během terapie neustále „vyprávěla“. Byly to monology žvatlání. Potom byla viditelně klidnější. Jak pozorovali její příbuzní, stala se Susanne celkově vnímavější a intenzivněji prožívala své okolí. Například na schodišti zkoušela ozvěnu svého hlasu nebo pokřikovala a prováděla „křičící monolog“ s chlapcem ze své skupiny. Pociťovala a prožívala věci svého okolí, které dříve nevnímala. Chorobné reflexy dříve nedovolovaly Susanne, aby smysluplně pohybovala pažemi. V poslední době častěji bere něco do rukou.

Nelze očekávat, že Susanne řečově dosáhne podstatně více, než už se jí podařilo. Důležité v tomto případě je, že pomocí chirofonetiky se duchovně-duševní část její bytosti lépe spojila s tělem. V Susanne oživila část jejího skrytého lidství.

3. Prapočátkem je mateřství

Podle diplomové práce Wilhelminy van Dijk, v níž jsou popsány zkušenosti s její vlastní dcerou.

Nataša je jedním z dvojčat. Porod nastal o tři týdny dříve. Obě děti byly tři týdny v inkubátoru. Při kojení bylo matce nápadné, že Nataša byla jiná než její sestřička. Její ruce a nohy často na krátký čas ztuhly. Lékaři to považovali za pohybové reflexy a domnívali se, že matka je příliš úzkostná.

Křečovitá ztuhnutí se zvyšovala asi na dvacetkrát denně. Nesprávným lékařským zásahem upadla Nataša v osmi měsících do epileptického stavu. V 18 měsících měla 8-10 velkých záchvatů denně a byla na levou stranu spastický ochrnutá. Matka s ní neúnavně cvičila, Nataša s chutí spolupracovala a protestovala, když si matka chtěla oddechnout. Ve 2,8 letech uměla sama běhat.

Asi ve třech letech začala chirofonetická terapie. Nataša před tím rozuměla všemu, vyslovila však jen jedinou hlásku: A. Už po třech dnech terapie k velkému překvapení řekla „papa“ a radostně to opakovala. Potom konečně, jako by chtěla matce udělat radost, vyslovila také „mama“. Brzy se dostavila nová slova.

Asi v pěti letech dokázala Nataša kontrolovat své vylučování. Tvořila věty o třech slovech. Pohybovala se samostatněji a s větší jistotou. Když jednou matka po krátké pauze zase vytvářela větu: „Na počátku bylo Slovo“, Nataša se vztyčila, pohlédla na matku a ptala se: „Je ten počátek maminka?“ Vytvořila tak první větu ze čtyř slov. Myslela tím, zda je oním prapočátkem maminka.

„Ano, správně“, řekla Wilhelmine van Dijk, „prapočátkem je kolébka lidstva.“ V 5,6 letech začala matka s epileptickou řadou, která je v souladu s měsíčními fázemi. Tato řada byla důsledně prováděna půl roku.

Od sedmého roku navštěvovala Nataša léčebně pedagogickou školu. Matka napsala: „Rozvinula se tak, že všichni, kteří se s ní setkávají, jsou vděční, protože se cítí být obdarováni její zářící bytostí.“

Nyní je Nataše 11,5 let. Vyjadřuje se gramaticky zcela správně, k malým chybám dochází v určitých hláskových spojeních. Když je velice rozrušena, může se stát, že zadržává v řeči. Její pohyby jsou nenápadné. Jenom když běží, můžeme pozorovat, že levá noha zůstává pozadu. Záchvaty se dostávají už jen zřídka, při horečnatých onemocněních a při změně počasí. Někdy se stane, že se záchvat celé měsíce nedostaví. Dostává malé množství antiepileptik. Wilhelmine van Dijk připisuje úspěch z velké části chirofonetice.

4. Vlastní světlo, vlastní síla

Podle zprávy Ingrid Best, nemocnice v Herdecke

Už 16 měsíců dochází Petr jednou týdně na chirofonetické ošetření.

Petr onemocněl ve 20. měsíci na herpes simplex encefalitis a 12 týdnů ležel v nemocnici v Herdecke. V době svého propuštění byl v motorickém vývoji daleko pozadu. Byl velice slabý, mohl ležet pouze na zádech, sotva pohnul nohama i pažemi. Už neměl žádnou senzibilitu kůže, pouze na chodidlech nohou. Jeho řeč vymizela. Neuměl ani žvatlat. Musel být vyživován žaludeční sondou. Měl zakalený pohled. V noci i několik hodin prokřičel, bylo to obrovské zatížení pro celou rodinu.

Po dlouhém pobytu v nemocnici dělala Petrovi domácí atmosféra dobře. Pomalu mizel křečovitý křik. Po maličkých krůčcích se zlepšoval. Po několika měsících se poprvé zase usmál. Matka to líčí takto: „... bylo to pro nás tak čisté, jako sluneční svit.“ Rodičům bylo jasné, že Petr se může vyvíjet jen uprostřed rodiny, kde cítí bezpečí.

Ještě ho trápil noční neklid, zvláště v době úplňku a novoluní. V uzavřených prostorách se bál a lekal se, když se kolem jeho hlavy něco pohnulo.

Opatrně a trpělivě probouzeli rodiče jeho radost a zájem. Někdy se zasmál, díval se, co se kolem děje, nemluvil a ani negestikuloval. Každého pokroku bylo dosaženo jen s velkou námahou. Například při krmení kaší lžičkou se zalykal vlastním jazykem, který mu sklouzával na zadní patro. Teprve později, na radu jedné logopedky, byla rozvíjena ústní motorika. Učil se pohybovat v ústech potravou sem a tam.

První pokusy o pohybovou terapii ztroskotaly. Petr křičel, sotva uviděl známou budovu. Léčení podle Vojty nebylo možno provádět, protože slabé ochrnutí se proměnilo ve spastické. Petrovi bylo 2 ½ roku, když se konečně rehabilitačnímu pracovníkovi podařilo získat jeho důvěru. Od třetího roku k tomu přistoupila ještě péče léčebně pedagogická, kde se hravým způsobem učil dotýkat různých materiálů a uchopovat je. Ve čtyřech letech byla prováděna terapie mořskou vodou. Petr se tehdy naučil na okamžik držet věci v levé ruce. Když měl Petr 4 roky a 2 měsíce, převzala jsem ho k chirofonetickému léčení. Tehdy byl jeho stav následující:

Seděl na klíně své matky s lehkou skoliózou a nepevným držetím těla, hlava mu padala dopředu. Pravá ruka byla pevně sevřená a přitažená k tělu. Levou rukou sevřenou v pěst se mu dařilo dělat cílené pohyby. Jeho svaly byly velmi ochablé, zvláště na trupu. Nemohl sám sedět ani stát. Pouze v poloze vleže se mohl otáčet na obě strany za svými hračkami. Když ležel na bříšku, podařilo se mu jen na chvíli zvednout hlavu. Jeho ústa byla lehce pootevřená, vytékaly z nich sliny. V oblasti úst, paží a rukou necítil dotek. Rozuměl všemu, co mu kdo říká, sám však neuměl mluvit ani žvatlat. Matka se nejdříve naučila některé chirofonetické formy a jednou denně prováděla terapii. Po prvním týdnu radostně oznamovala: „Petr už čtyři noci spí bez probuzení - poprvé po 2,6 letech.“ Během chirofonetiky se zcela uvolnil. Sál do sebe proud síly, který vycházel z těchto několika hlásek. Zvláště při tvoření vokálů bylo možné pozorovat, jak pomáhaly opět spojit jeho duši s narušeným životem těla. Matka byla velmi šikovná, Petr měl při chirofonetických dotecích příjemný pocit bezpečí.

Po dalším týdnu léčení dokázal Petr sát a pít z hrníčku, když mu ho přidrželi u úst. Udivující byly také jeho úspěchy

v gymnastice pro nemocné. Petr se naučil stát s malou pomocí krátkou dobu rovně se vzpřímenými zády a hlavou.

Chirofonetický program byl od té doby mnohotvárnější. Použili jsme „měsíční formu“ v oblasti křížové kosti a na chodidlech.

Chirofonetický program byl stále obsáhlejší. Po desetitýdenním léčení dokázal Petr sám krátce vzpřímeně sedět se zvednutou hlavou. Souhlas a radost ukazoval hopsáním na klíně, na nesouhlas zakroutil hlavou. Pravou paži sám zvedal, aby zamával, pravá ruka byla volnější, lehce otevřená, otočená vnitřkem dlaně nahoru.

Po půl roce chirofonetického léčení bylo možné pozorovat jeho vyrovnanou bytost a jeho živost. Vyhledával setkání s dětmi. Levou rukou uměl na požádání otevřít a zavřít, pravou rukou se mu podařilo shodit hračky ze stolu. Odmítal pomoc při hraní a dával najevo nelibost, někdy i hněv, když se mu něco nepodařilo. Svým chováním se přibližoval úrovni svého věku a vyžadoval, aby s ním také tak bylo jednáno. Petr rád přicházel na týdenní léčení, při němž šlo především o to, aby se matka naučila, jak by měla dále postupovat.

Nyní, po 16 měsících léčení s odpovídajícími pauzami, umí Petr sám sedět na židli, aniž by se musel opírat. S malou pomocí se ze židle zvedne, jestliže ho někdo podrží za jednu ruku, může chodit a při tom také měnit směr. Může také stoupat do schodů. Více než 500 m tlačí svůj kočárek, matka při tom ze strany podpírá jeho boky, aby udržel rovnováhu. Umí lézt po čtyřech. Hraje si vytrvale, soustředěně a je schopen učit se nové věci. Jeho ústní motorika se po mnou určených cvicích zlepšila. Nepříliš tvrdé kůrky chleba dokáže rozkousat stoličkami, nedaří se mu však ukousnout. Ještě zcela neovládá zavření úst, pravidelné polykání slin, pohyby jazyka. Tím je možné vysvětlit, proč se ještě nedostavila řeč.

Petrova pleť je napjatá a prokrvená, EEG je už několik měsíců normální. Nedostává žádné léky. Začal s terapeutickou jízdou na koni. Petr navštěvuje waldorfskou mateřskou školu. Pokračuje v rehabilitaci a v chirofonetickém léčení.

Mohla jsem zde jen velmi stručně vylíčit průběh léčení. Šlo mně o to, abych ukázala, jak může chirofonetika postencefalitickému dítěti s mozkovou parézou pomoci tím, že umožňuje individualitu, aby svým vlastním světlem a svou vlastní silou vešla do těla a tam, pokud je to možné, odstraňovala překážky.